

BOJAN ĐURIĆ

Šta će biti LibNews

Pred Vama je prvi broj newslettera LibNews koji je ustanovljen kako bismo što širem krugu čitalaca obezbedili sedmični pregled tema, inicijativa i događaja koji su relevantni za pitanja vođenja liberalne politike u zemlji i svetu oko nje.

LibNews je elektronska publikacija koja će izlaziti svakog petka. Ovo nije standardna zbirka tekstova i priloga koji imaju za cilj da «lobiraju» za poglede na svet, društvo i i odnose u njemu koje sumarno zovemo liberalnim. Umesto toga, pokušaćemo da pokažemo da su igradnja i jačanje takvih vrednosti korisno za ovo društvo.

Da li je u Srbiji dovoljno interesantnih događaja koji opravdavaju izlazak četiri izdanja LibNews-a svakog meseca? I više od toga. Ne postoji nijedan od važnih procesa, politika ili odluka u zajednici koji u sebi ne sadrže promociju ili negaciju liberalnih vrednosti. Takvih će tema biti sve više. U svetlu «ubrzanе tranzicije» koja nažalost nije dovoljno brza, nema uvek vremena i prostora da se obrati pažnja na karakter i vrednosti događaja oko nas.

LibNews će pokušati da pruži takvu priliku. U svakom broju će biti prikazivani najvažniji događaji političkog života. U najširem smislu reči. Ovo nije politička oglasna tabla, ali neće biti ni uzdržavanja od oštre političke analize i stavljanja političkih događaja u kontekst liberalnih vrednosti.

LDP POSTALA PUNOPRAVNA ČLANICA ELDR PO UBRZANOJ PROCEDURI

Kongres ELDR je u Stokholmu 30. oktobra primio Liberalno demokratsku partiju u punopravno članstvo ove asocijacije. Ovo je retka prilika u kojoj je jedna politička stranka, koja postoji svega tri godine, primljena po ubrzanoj proceduri u punopravno članstvo.

Čedomir Jovanović, predsednik LDP

Za prijem u punopravno članstvo glasali su svi delegati Kongresa, a za prijem su se posebno založili predstavnici srodnih političkih stranaka iz Nemačke, Velike Britanije, Švedske, Holandije i svih zemalja regiona.

Dan kasnije, Kongres ELDR je usvojio Rezoluciju kojom evropski liberali i demokrate pozivaju vladu i parlament Holandije da preispitaju stavove povodom pozicije Srbije i da razmotre ratifikaciju SSP-a i Prelaznog trgovinskog sporazuma sa Srbijom. U Rezoluciji se, kao jedan od razloga za njeno usvajanje, posebno uzima u obzir i činjenica da je LDP postala punopravna članica ELDR.

Čedomir Jovanović: Usvajanje Rezolucije je

pokazalo da je u Evropi moguće pronaći partnere koje će podržati evropske integracije Srbije i da je za to bilo potrebno pokazati drugačiji i energičniji pristup politici i odgovornost kakvu pokazuje LDP. Rezolucija je rezultat našeg dosadašnjeg rada i dvodnevni razgovora u Stokholmu sa premijerima zemalja članica EU, ministrima u vladama evropskih zemalja, komesarima u Evropskoj komisiji i poslanicima Evropskog parlamenta.

ŠTA JE ELDR

ELDR (European Liberal, Democrat and Reform Party) okuplja političke partije iz čitave Evrope koje dele zajedničke liberalne, demokratske i reformske političke ciljeve i programe. Stranka promoviše i sprovodi ove principe na evropskom nivou (najviše u institucijama Evropske unije).

ELDR predstavlja u institucijama EU milione birača u zemljama članicama Unije koji glasaју za liberalne i demokratske partije širom Evrope. Trenutno je sedam komesara u Evropskoj komisiji iz redova ELDR. U Evropskom parlamentu je ELDR predstavljen kroz političku grupu ALDE (Alliance of Liberals and Democrats for Europe) koja u parlamentu ima više od sto poslanika.

ELDR se zalaže za politički sistem zasnovan na razvoju demokratije, vladavine prave, tolerancije, solidarnosti i održivog razvoja. Osnovni ciljevi ELDR su izgradnja fer i otvorenog društva, prosperitet Evrope i nastavak procesa širenja Evropske unije.

Partije članice ELDR u svojim državama i Briselu lobiraju za ostvarivanje ovih ciljeva, uključujući naročito dalje proširenje EU.

REBALANS BUDŽETA: RAČUN ZA NEODGOVORNO PONAŠANJE DRŽAVE

Srpski parlament usvojio je u utorak rebalans budžeta za 2009. godinu. Dva meseca pre isteka godine u kojoj se trošilo više nego što se zaradi, a obećavala još veća potrošnja da bi se potrošio ili ojačao «koalicioni kapacitet», pokriveni su troškovi takvog poimanja državnog budžeta.

Uvećani spisak državnih prihoda i rashoda počiva na nerealnim projekcijama i pokušaju da se u njemu prikriju negativne posledice usporavanja strukturnih reformi, kašnjenja u procesu pridruživanja EU, monopolizacije, neefikasne i skupe države i političkog dogovora postignutog prilikom formiranja vlade.

Tokom ove godine su eskalirali negativni trendovi:

- rast inflacije,
- stagnacija stope nezaposlenosti na visokom nivou,
- oslanjanje na isključivo monetarnu politiku u vođenju ekonomske politike,
- ogromna javna potrošnja,
- partijsko namirivanje iz javne potrošnje,
- katastrofalno nizak nivo privatizacionih prihoda,
- nedovoljno izdašne i sve manje strane investicije,
- kriza na međunarodnim tržištima,
- nejasni i neefikasni odgovori u unutrašnjoj ekonomskoj i opštoj politici

Gde se najviše troši: Rebalansom je deficit budžeta povećan sa 40,9 na 45,8 milijardi dinara. Ukupni rashodi povećani su sa 680,5 milijardi na 695,9 milijardi dinara, u najvećoj meri zbog usklađivanja i vanrednog povećanja penzija za 10 odsto, za šta je potrebno 12,7 milijardi dinara, navodi se u obrazloženju predloga rebalansa budžeta.

Subvencije

Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje	više od 114 milijardi dinara
Javno preduzeće Železnice Srbije	više od 11 milijardi dinara
Javno preduzeće Skijališta Srbije	više od 1,25 milijardi dinara
RTS: Evrovizija 2008	500 miliona dinara

Za predlog rebalansa budžeta glasalo je 127 poslanika vladajuće većine (ZES, G17 plus, SPS, PUPS, poslanici stranaka nacionalnih manjina).

Zvaničnici i stručnjaci o efektima rebalansa budžeta i efektima međunarodne krize:

... mislim da je deficit i fiskalna politika koja je planirana rebalansom razuman kompromis. I kao što u porodici pravite kompromise morate da pravite kompromise i u Vladi, i u parlamentu. Ni jedno pravilo struke, ponašanja fiskalne politike nije prekršeno. Fiskalna politika se može okarakterisati kao prihvatljiva ...

*Diana Dragutinović, ministarka finansija
ekspozice o rebalansu budžeta*

... neće biti talasa otpuštanja, jer je privatizacija došla u završnu fazu, a s obzirom na to da imamo nerazvijeno finansijsko tržište, negativni uticaji će biti manji...

*Vladimir Ilić, direktor
Nacionalne službe za zapošljavanje, Večernje novosti*

...povećanje penzija na 70 odsto prosečne plate previše bi opteretilo budžet... u Srbiji treba smanjiti subvencije iz budžeta koje su dostigle 1,4 milijarde dolara...

Sajmon Grej, Šef kancelarije Svetske banke u Srbiji

... što je Srbija manja, to joj je administracija veća i skuplja...Ne bi trebalo da imamo više od deset

ministarstava! Moramo da imamo ministarstva policije, finansija, vojske, spoljnih poslova, industrije i, možda, još koje. Tako se radi u svetu...

*Miodrag Zec, profesor
ekonomije, Press*

... ja nisam čuo nijedno ministarstvo dosad da je reklo - iduće godine nam treba manje para nego ove godine, svi računaju da potroše više i svi računaju da potroše na račun nekog drugog...

Miša Brkić, novinar

MARKO VUJAČIĆ

LIBERALNE POLITIKE U PROCESU EVROPSKIH INTEGRACIJA ČETIRI SLOBODE TRŽIŠTA EVROPSKE UNIJE: SLOBODNO KRETANJE ROBA

Prijemom u Evropsku uniju, svaka država ulazi u sistem već fomiranog unutrašnjeg tržišta. Evropska unija je carinska unija. To znači da su države-članice ukinule sve carinske i vancarinske barijere između sebe za promet robe i uspostavile jedinstvenu carinsku politiku prema drugim zemljama. Slobodno kretanje robe predstavlja prvu od četiri slobode unutrašnjeg tržišta Evropske unije.

Slobodno kretanje roba na unutrašnjem tržištu podrazumeva zabranu uvođenja bilo kakvih carinskih opterećenja na kretanje i promet robe između država članica, zabranu uvođenja taksi ili drugih plaćanja koje mogu biti ekvivalent carinama, na proizvode iz drugih država-članica ne mogu se ni neposredno ni posredno naplaćivati veći unutrašnji porezi bilo koje vrste od onih koji se neposredno ili posredno naplaćuju za slične domaće proizvode, konačno, zabranjena su količinska ograničenja na promet roba između država članica, kao i mere koje imaju sličan efekat.

Kako bise dostigli evropski standardi unutrašnjeg tržišta, Srbija će u procesu pridruživanja i pristupanja Evropskoj uniji morati da izgradi kapacitete koji će joj omogućiti da u potpunosti preuzme obaveze koje proizilaze iz članstva u pogledu slobodnog kretanja robe, pre svega u pogledu:

- ukidanja carinskih i vancarinskih barijera;
- standardizacije, akreditacije, ocenjivanja usaglašenosti, metrologije, nadzora nad tržištem – bezbednosti proizvoda.

Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) predviđeno je postepeno ukidanje svih carina i trgovinskih barijera između Srbije i država-članica EU, s tim što će stupanjem na snagu SSP-a (prelaznog trgovinskog sporazuma), EU ukinuti sva ograničenja za uvoz robe poreklom iz Srbije, dok će Srbija isto uraditi fazno, u periodu od šest godina.

Interes je građana Srbije i njene privrede da se uklanjanje carinski barijera izvede što pre. Zašto?

Bržim uklanjanjem carinskih barijera – trgovinskom liberalizacijom, domaća privreda će u kraćem roku biti naterana na jačanje konkurentnosti, kako bi mogla da izdrži tržišnu utakmicu. U tom postupku, na kraći rok, može doći do otežanih uslova poslovanja domaćih preduzeća, pa i do likvidacije jednog broja preduzeća, usled pojačane tržišne konkurencije, i gubitka dela carinskih prihoda.

IZ JAVE...

30. oktobar

LDP u Stokholmu primljena u punopravno članstvo ELDR

31. oktobar

Kongres ELDR usvojio dve deklaracije vezane za Srbiju i zapadni Balkan. Evropski liberali i demokrate pozivaju vladu i parlament Holandije da preispitaju stavove povodom pozicije Srbije i da razmotre ratifikaciju SSP-a i Prelaznog trgovinskog sporazuma sa Srbijom. Traži se i uvođenje bezviznog režima za građane zemalja regiona.

1. novembar

U Srbiji poskupela osnovna pretplata za usluge fiksne telefonije. U fiksnoj telefoniji u Srbiji još uvek postoji monopol.

2. novembar

Crnogorski premijer Milo Đukanović je saopštio da će Crna Gora do kraja godine podneti aplikaciju za članstvo u Evropskoj uniji.

3. novembar

Human Rights Watch u svom izveštaju ocenio je da "Srbija ne može da se nada približavanju EU ako ne pokaže da neće tolerisati nasilje".

4. novembar

Advokat Toma Fila, savetnik prvog potpredsednika Vlade Ivica Dačića izjavio da će mu «biti žao ako Ratko Mladić bude uhapšen».

5. novembar (po srednjeevropskom vremenu)

Objavljeno je da je senator Barak Obama izabran za 44. predsednika SAD.

6. novembar

Okolo stotinak radnika u livnici automobilskih delova "Le Belier" u Kikindi otpušteni su usled svetske finansijske krize.

U Vladi Srbije potpisan aneks Opšteg kolektivnog ugovora kojom se poslodavci obavezuju na dodatna plaćanja zaposlenima. Prema tvrdnjama sindikata, to će značiti povećanje prihoda zaposlenih (a time i opterećenje za kompanije) za prosečno sedam hiljada dinara.

PROGRAM OBUKE UVOD U EVROPSKE INTEGRACIJE

Odbor za evropske integracije Liberalno demokratske partije je, u saradnji sa Fondacijom Fridrih Nauman, započeo program obuke svojih članica i članova iz cele Srbije u oblasti evropskih integracija. Prvi deo programa realizovan je u Beogradu i Bečeju, a u toku je realizacija nastave u okviru programa obuke u Nišu i Gornjem Milanovcu. Čitav program biće okončan organizovanjem velike konferencije učesnica i učesnika u februaru 2009. u Beogradu.

Program obuke Uvod u evropske integracije Srbije, ima za cilj da aktivne članice i članove Liberalno demokratske partije opremi znanjima i veštinama koji se tiču funkcionisanja Evropske unije i procesa evropskih integracija. Cilj programa je, takođe, jačanje mreže mladih političkih liderki i lidera Liberalno demokratske partije i motivisanje učesnica i učesnika u cilju preuzimanja aktivne uloge u razvoju svoje stranke i demokratske budućnosti Srbije.

Strateški cilj Srbije treba da bude njeno učlanjenje u Evropsku uniju. Kao deo ove nacionalne međunarodne organizacije Srbija bi bila u prilici da, usvojivši evropske vrednosti i standarde, konsoliduje svoj politički poredak i učvrsti ga na demokratskim temeljima. Uspostavljena stabilnost u delovanju političkih institucija trebalo bi da omogući stvaranje modernog demokratskog društva u Srbiji. Da bi ovaj cilj bio uspešno realizovan neophodno je da aktivne članice i članovi LDP-a, koji će najviše da učestvuju u promovisanju evropskih vrednosti u Srbiji, raspolazu znanjima o tome kako funkcioniše i šta znači Evropska unija.

LIBERALNI ČETVRTAK

Odbor za evropske integracije Liberalno demokratske partije je, u saradnji sa Fondacijom Fridrih Nauman, pokrenuo seriju razgovora o političkoj ideologiji liberalizma u okviru programa pod nazivom Liberalni četvrtak. Cilj ovog programa je isticanje značaja liberalne ideologije i delovanja liberalnih političkih partija za razvoj građanskog društva u Srbiji.

Prva rasprava organizovana je na temu Istorija liberalizma, u četvrtak 9.oktobra. Uvodničar u temu bio je profesor dr Ilija Vujačić, redovni profesor Fakulteta političkih nauka u Beogradu.

Program je nastavljen u četvrtak 6.novembra, razgovorom o tradiciji liberalizma u Srbiji. Uvodničarka je tom prilikom bila prof. dr Dubravka Stojanović, vanredna profesorka na Odeljenju za istoriju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu.

Liberalni četvrtak organizuje se jednom mesečno i biće nastavljen u decembru, kada će uvodničar u treću temu biti dr Miroslav Prokopijević, direktor Centra za slobodno tržište u Beogradu.

